

EDİTÖRDEN / EDITORIAL

Çocuklar şiddeti nereden öğreniyor?

Çocukluğumda en önemli alışkanlığım yaz tatillerinde okuma fırsatı bulduğum çizgi romanlar, dayımın yurt dışından arada sırada getirdiği çikolatalar ve mahalle arkadaşlarımla yaptığım oyunlardı. Tabii haftada birkaç saat yayın yapan televizyon yayınları “ajans”lardan dolayı ilgimi çekmiyordu. Adeta “sokak çocuğu”yduk hepimiz. Paylaşmayı, kaynaşmayı öğrendik. Seyrettiğimiz en ağır çizgi film “Heidi” idi, Adile Naşit’in “uykudan öncesi “vardı. Okuduğum en savaşçı roman “Pal Sokağının Çocukları” idi. Benden sonraki nesile baktığımda çocuklarına yemek yedirmek için televizyonda reklamları açan anneler kuşağını görmekteyiz. Şimdiki çocuklar ve gençler “televizyon seyretmek” zorundalar adeta. Çizgi film diye seyrettikleri rüyalarına giriyor, hepsi birer “Action-man”.

Burada sizlere televizyonun zararlarından bahsetmeyeceğim elbet, ancak bu sayıda editoryal yazı yazarken seçtiğim konu “savaş ve çocuk” olacaktı. Konuyu araştırırken baktım ki, çocukların kaç yaşından itibaren fanatik duyguları öğrendikleri, örneğin kaç yaşında aşırı milliyetçi olmayı öğrendikleri, daha da önemlisi nerede ve nasıl küçük kafalarına “savaşın gerekliliği”ni soktuğumuz konusunda bir araştırma yoktu. Tek bulduğum yazarların görüşleriydi. Bir de çok erken yaşta aşırı zorlayıcı ve baskıcı tutumun geleneksel olduğu ülkelerde fanatizmin ve “kamikaze” kültürünün gelişebildiğini okudum. Sizlere diğer “savaş ve çocuk” makalelerindeki rakamları sıralayıp satırları çalmak istemiyorum, belki bunları biliyorsunuz, belki de duymaktan bıktınız. Ancak çocuk doktoru olarak acaba bizim de sorumluluklarımız nelerdir sorusuna yanıt aradığımızda bulduğum net yanıt çocukların şiddeti nereden öğrendikleriydi. Belki bu konuda bir şeyler yapabiliriz ve şiddet yerine hoşgörü, nefret yerine sevgi, öfke yerine neşeyi yeniden kalplerine sokma sorumluluğunu yerine getirebiliriz. Belki sitelerde, apartmanlarda oturma kültürünü değiştiremeyiz bundan sonra. Ama ailelerin hangi vitaminleri kullanıp kullanmamalarına nasıl karışma hakkımız varsa, hangi televizyon filmlerini seyrettirip seyrettirmeme konusunda da engin bilgi ve yetkimizi kullanmamız gerektiğini düşünüyorum.

Televizyon yayınlarının başladığı 1955’lerden itibaren binlerce araştırma televizyonlardan öğrenilen şiddeti içeriyor. Buna “medya şiddeti” deniliyor. Hafta sonunda aile birlikteliğinin artması çabasıyla birlikte seyrettiğimiz bir macera filminden bakın çocuklar hangi dersleri çıkarır:

1. Şiddet nadiren cezalandırılır. Yapılan çeşitli araştırmalara göre filmlerde şiddetin % 70’i cezalandırılmaz.
2. Şiddet her yerdedir. Çocuklar ölümün bir şiddet sonucu olduğunu televizyondan öğrenirler.
3. Şiddet adalet içindir. “İyi adam”lar şiddeti kanun namına uyguladılar ve “kötü adam”ları yola getirirler. Nadiren yaptıklarından ceza görürler.
4. Şiddet komiktir. Çizgi filmlerin bence en komiği olan “Tom ve Jerry”de her saniye şiddet vardır.
5. Şiddet keyif verir. Bilgisayar oyunlarından da bahsetmek isterdim ama başka bir editoryal yazıya kalsın. Keyifli bir akşam yemeğinden sonra çocuklarımızın seyrettiği filmlere sahip çıkmazsak, “savaş ve çocuk” konulu daha birçok yazı yazmak ve okumak zorunda kalırız. Haydi, çocuk hekimleri iş başına.

Hilmi Apak